

ቅሉዕ መልእኽቲ

በርጌላዊ ማሕበራትን ህዝባዊ ምንቅስቃሳትን ኤርትራ ኣብ ዲያስፖራ

25 ጳጉሜ 2018

ክቡር ዶ/ር ዓቢይ ኣሕመድ
ቀዳማይ ሚኒስትር ፊደራል ዲሞክራሲያዊት ሪፖብሊክ ኢትዮጵያ
ኣዲስ አበባ ፣ ኢትዮጵያ

ክቡር ቀዳማይ ሚኒስትር፣

ኣብ ታሕቲ ክታምና ዘንበርና፣ ኣብ ዲያስፖራ እንርከብ በርጌላዊ ማሕበራትን ህዝባዊ ምንቅስቃሳትን ኤርትራ፣ ነዚ ዝሰዕብ መልእኽቲ ብክብሪ ነቕርብ፡-

ቀዳማይ፡- ከም መራሕን ግዱስ ዜጋን፣ ኣብ ሃገርካ ትትግብሮ ዘለኻ ኣወንታዊ ለውጥን፣ እተበርክቶ ዘለኻ መሪሕነታዊ ግደን ንመላእ ኢትዮጵያ ሰላምን ተስፋን ፍትሕን ንምንጋስ እትገብሮ ዘለኻ ጸዕሪ ዘለና ክብሪ ንገልጽ። ንመላእ ቀርኒ ኣፍሪቃ ናይ ራህዋን ምዕባለን መልእኽትኻ ዝነኣድ እዩ። ፖለቲካዊ እሴታት ብምፍታሕ፣ ናይ ህጹጽ ግዜ ኣዋጅ ብምልዓል፣ ንኹሎም ፖለቲካዊ ተቃዋሚታት ኣካላትን ናይ ዜና ማዕከናትን ኣብ ዲያስፖራ ናብ ሃገርም ንክምለሱ ብምዕዳም ዝወሰድካዮ ቅልጡፍ ስጉምቲ ኣድናቓትና ንገልጽ። እቲ ዝወሰድካዮ ስጉምቲ፣ ኩሎም ኢትዮጵያውያን ኣብ ፖለቲካዊ ሂወት ሃገርም ንክሳተፉን ኣብ ምምዕባል ሃገርም ተርጉም ከበርክቱን ክክእሎምን ኣሳታፊ ባህሊ ክፈጥር ይክእል እዩ።

ካልኣይ፡- ዝምድና ኤርትራን ኢትዮጵያን ናብ ንቡር ንምምላስ፣ ንናይ ኣልጀሪስ ናይ ሰላም ስምምዕን ናይ ኮሚሺን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ውሳኔ ብዘይ ቅድመ-ኩነት ብምልኣት ብምቕባል ንምትግባር መንግስትኻ ዝወሰደ ቅልጡፍ ውሳኔ ነምግስ። እዚ ንክልቲኦም ሃገራት፣ ነቲ ን16 ዓመታት ዝቐጸለ “ኣይወግእ ኣይሰላም” ብምዕጻው፣ ንክልቲኡ ህዝብታትን መንግስታትን መላእ ዞናናን ናብ ሓዲሽ ናይ ሰላም ዘመን ንምእታው ክክእል እዩ።

ሳልሳይ፡- ኣብ ኤርትራ ዝርከብ መዳርግቲ ዘይብሉ ኣዝዩ ዘሕዝን ኩነታት ከም እትርድኦ እምነት ኣሎና። ኤርትራን ኤርትራውያንን ድሕሪ እቲ ምእንቲ ሃገራዊ ነጻነት ዝተካየደ መሪርን ነዊሕን ቃልሲን ዝተኸፍለ ከቢድ መስዋእትን ኣብ ትሕቲ ኣርዑት ምልኪ ይርከቡ። ኣብዚ እዋን እዚ፣ ካብ 2002 ኣትሒዙ፣ ኤርትራ ቀዋሚ ባይቶ/ፓርላማ ይኹን ናይ ህዝቢ ወከልቲ የብላን፣ እቲ ብ1997 ዝጸደቐ ቅዋም ክሳብ ሕጂ ኣይተተግበረን። ኩሎም ሃገራዊ ውሳኔታት ስርዕ ቅጥፂ ብዘይብሉ ብሓደ ሰብ ይውሰኑ። ከም ውጽኢቲ፣ ኣሽሓት ኤርትራውያን ዜጋታት እንተላይ መራሕቲ ሃይማኖትን፣ ላዕለዎት ሚኒስትራትን፣ ጋዜጠኛታትን ብዘይ ሕጋዊ መስርሕን ናይ ጠበቓን ይግባይን መሰለን ኣብ ፍቕዲ-ኣልቦ ቤት ማእረጃታት ብኣስካሕካሒ ኣገባብ ተኣሲሮም ይርከቡ። ብዙሓት ኤርትራውያን ፣ ብሃይማኖታዊ እምነቶምን ሕልንኦምን ተዳጉኖም ኣለው። ኣማኢት እሽሓት መንእሲያት ድማ ኣብ መወዳእታ ዘይብሉ ግዱድ ዕስክርናን ሃገራዊ ኣገልግሎትን ተጸሚዶም ይርከቡ። መንግስቲ ኤርትራ፣ ኩሉ መልክዓት ኢሰብኣዊን ጨካንን መንገድታት ብምጥቃም ናይ ስልጣን ዘመኑ የናውሕ ኣሎ። ምሉእ ዓለምን ንሰኻን ከም ትፈልጥምን፣ ብናይ ሕቡራት ሃገራት ኮምሽን ሰብኣዊ መሰላት ከም ዝተሰነደን፣ መንግስቲ ኤርትራን ሰበስልጥናቱን - ናብ ገበን ኣንጻር ሰብኣዊነትን ዝበጽሖ - ኣዝዩ ከቢድ ግህሰት ሰብኣዊ መሰላት ፈጽሞም። መላእ ህዝቢ ኤርትራ ብዚ ኣስካሕካሒ ግፍዕታት ኣብ ራዕዲ ክነብር ተገዲዱ ኣሎ። ይኹን እምበር፣ ክሳብ ሕጂ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ክዕረቑን ጌጋኦም ክእርሙን ከቶ ኣይፈተኑን። ብኣንጻር ብሓይሊ ጨካኝ ድምጺ ህዝቢ ምዕባስን ምእሳርን ምቕታልን ይቕጽልዎ ኣለው።

ዘላቂ ሰላምን ሰናይ ጉርብትናን ንምርግጋጽ፣ ኣብ ኤርትራ ሕቶ ዲሞክራሲ መሰላት ህዝቢ ኤርትራ ብግቡእ ትርድኦ ኢኻ ዝብል ጽኑዕ እምነት ኣሎና። ካብዚ ብምብጋስ - ናይ ህዝቢ ኤርትራ ጠለብ ዝኾነ -ቅዋማዊ ስርዓተ-መንግስቲ ክትድግፍ ንምሕጻንኻ። እዚ ንምርግጋጽ፣ ስርዓት ፕረዚደንት ኢሳያስ ኣፈወርቂ፣ ናትካ ኣብነት ርእዩ፣ ኩሎም ፖለቲካዊ እሴታትን መራሕቲ ሃይማኖትን ጋዜጠኛታትን ምስ ዝፈትሑ፣ ናይ ሕልና እሴታትን ብሃይማኖታዊ እምነቶም ዝተእስሩን ነጻ ምስ ዝለቕቑ፣ ናይ ዕርቅን ይቕሬታን መስርሕ ምስ ዝጅምር እዩ። እቶም ኣብ ዲያስፖራ ዘለው ተቃዋሚታት ውድባትን፣ ናይ ሚዲያ ማዕከናትን ናብ ሃገርም ተመሊሶም ክንቀሳቐሱን ብነጻ ሓሳባቶም ክገልጹን ምስ ዝፍቀደሎም ጥራሕ እዩ።

መንግስቲ ኢትዮጵያ፣ ንኤርትራውያን ስደተኛታት ምቕባሉን ድሕነቶም ምርግጋጹን፣ ንመንእሲያት ኤርትራ ናይ ትምህርቲ ዕድላት ምክፋቱን ልባዊ ምስጋናና ንገልጽ።

ነቲ ብቕልጡፍ ናህሪ ዝቕየር ዘሎ ምዕባሊታት ብጥንቃቕ ብምምዛንን፣ ዘላቂ ሰላም ናይ ምፍጣር ዕድላት ኣብ ግምት ብምእታውን፣ እዞም ኣብ ታሕቲ ክታምና ዘንበርና በርጌላዊ ማሕበራትን ህዝባዊ ምንቅስቃሳትን፣ ነዞም ዝስዕቡ መርገጻትናን መትከላትናን ነቕርብ፦

1. ናይ ኣልጀርስ ኣጠቓላሊ ናይ ሰላም ውዑል ምትግባር - ናይ ዘላቂ ሰላምን ፣ ካዕባዊ ዝምድና ናብ ንቡር ንምምላሽን ድልዱል መሰረት እዩ። ስለዝኾነ፣ ኣብ ዝተወሰነ ናይ ግዚ ሰሌዳን፣ ብመሰረት ውዑል ኣልጀርስን ውሳኔ ኮሚሽን ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን፣ ብግሉጽ ተሳትፎ ናይ ኣብ ከባቢ ዶብ ዝነበሩ ህዝብታትን - ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብህጹጽ ምሕንጻጽ፣ ናይ ዘተኣማምን ድልዱል ሰላምን ናይ መሬታዊ ክብሪ ናይ ክልቲኣን ሃገራት መሰረታዊ ኣካል እዩ። ስለዝኾነ፣ ኣብ ዝሓጸረ እዋን እቲ ኣብ ካርታ ቪርቲዋል ተሓንጺጹ ዝርከብ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ብመሰረት ውሳኔ ኮሚሽን ዶብ ኣብ ባይታ ክሕንጸጽ።
2. ምንጪ ስልጣንን፣ ዋና ልዑላውነት ሃገረ ኤርትራን፣ ጉዕዞን መዓርፎን ኤርትራ ብነጻ ዝውሰንን ህዝቢ ኤርትራ ጥራሕ እዩ ዝብል ጽኑዕ እምነት ኣሎና። ስለዝኾነ፣ ምስ ምልካዊ ስርዓት ዝግበር ዓበይቲ ስምምዓትን ውዕላትን፣ ቅቡልነት ዘይብሉን ምንጪ ናይ መጻኢ ጎንጽታትን እዩ። ስለዚ፣ ንህዝቢ ኤርትራ ኣብ ጸልማት ገዲፉ ኣብ ከውሊ ፣ ዝኾነ ይኹን ዓበይቲ ውዑላትን ስምምዓትን ምስ ስርዓት ኤርትራ ቅድሚ ምእታዉ፣ መንግስትኹም ንህዝቢ ኤርትራ ክውከስን ከማኸርን ነማሕጽን። ብቅቡል ኣገባብ ዝተመርጸ ፓርላማ ዘይጸደቐን ኣብ ስንኩፍ ባይታ ዝተመርኮሰ ናይ ሰላም ውዑል መሰረት ዘይብሉን ፈርካሽን እዩ ዝብል እምነት ኣሎና።
3. ነቶም ብሰንኪ ውግእን “ኣይሰላም ኣይውግእን” ንነዊሕ ዓመታት ዝተበደሉ ኣብ ካባቢ ዶብ ዝነበሩ ኤርትራውያን፣ ናብርኣምን ሂወቶምን ዳግም ኣብ ምህናጽ መንግስትኹም ብምልኣት ክተሓባበሮምን፣ ናይ ሰብን ንብረትን፣ ኣገልግሎታትን ነጻ ምንቅስቃስ ክፍቅድሎምን ንምሕጸን።
4. ናይ ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ ኤርትራውያን፣ ፖለቲካዊ ኣረኣእዮኦም ይኹን ዝምድናታቶምን ዕግበታቶምን ብዘየገድስ፣ ብመሰረት ናይ ሕቡራት ሃገራት ናይ ስደተኛታት ኸሚሽን ዑቕባ ድሕነቶምን ውሕስነቶምን ምርግጋጽ ይግባእ። በዚ መሰረት ድማ፣ መንግስትኹም ንኹሎም ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ ኤርትራውያን ምሉእ ድሕነትን ዑቕባን ክግበረሎምን ሰብኣዊ መሰላቶም ክሕሎን ብትሕትና ንሓትት።

ኣብ መወዳእታ፣ ናይ ክልቲኣን ሃገራት ዝምድና ኣብ ሓባራዊ ምክብባር ዝተሰረተን፣ ናብ ብሩህ መጻኢ ንምምዕባሉን ዝወሰድካዮ ተብግሶ ዘሎና ኣድናቕትን ክብርን ንገልጽ። ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዘለካ ልባዊ ፍቕሪን ሓልዮትን እናኣሞኅሰና፣ ብወገና ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኢትዮጵያ ዘለና ልባዊ ኣክብሮት ነረጋግጸልካ።

ነዚ ቅዱስ ተልእኾ ሰላምን ምውህሃድን፣ ብግሉጽን፣ ሃናጽን፣ ኣሳታፊን ኣገባብ ክትቅጽሎን ፣ ናይ ዞናና ጉዳያትን ዝምድናታትን ኣብ ምእላይ ልዑል ኣምላኽ ይባርኽካ።

ምስ ሰናይ ትምኒት

በርጌላዊ ማሕበራትን ህዝባዊ ምንቅስቃሳትን ኤርትራ ኣብ ዲያስፖራ